

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XC. Delectus ciborum an sit de ratione ieiunij?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

vllius causâ; sed obedientiæ. Ideo & religiosi quidam sibi esum carniū perpetuò interdixerunt libera sponte sua. Ægris tamen vel in Quadragesima conceduntur carnes; sæpe & imperantur.

Dico AD I. Hæretici execrabantur etiam pisces, & quicquid animam habuisset. Vnde Montanistæ, & Tertullianus, orthodoxos appellabāt *Psychicos*, id est, animales seu animæ ueros, & delectabatur *ἐυγοφάρια*. Demum: Quia S. Patres refutarūt ac anathematizarunt hæreticos dictos; iidem & ieiunium nobis commendarunt, ac obseruarunt.

AD II. Ieiunij causa est castigatio carnis; quam carni cibi plus nutriūt; oua & lac etiam, quod, ut ait S. Hiero. l. 2. contra Iouin. sicut caro liquida, & sanguis albus. Nec ideo tamen immunda censentur. Vnde S. Aug. l. 10. Cōf. c. 31. *Non ego immunditiam obsonij timeo, sed immunditiam Cupiditatis.* Nec ideo vetat Ecclesia immoderatum carniū esum; quia hic ex se prohibitus est lege diuina. At hæretici, ait S. Ehiph. *Animata abominantes interdunt, non continentia gratia, neque honesta uite, sed ob timorem & imaginationem, ut non condemnentur.* De Manichæis S. Aug. l. de heres. c. 46. *Nō vescuntur carnibus, quia ab ocis quasi fugerit diuina substantia, ac tale remanserit, quod indignum sit in electorū ventre purgari.* Nil cum hac impietate nobis. Vide *Antichristum* p. 4. q. 46.

AD III. At licet consecramus panem & alios cibos; non tamen ab iis abstinemus, ut immundis: ergo nec à carnibus idcirco. Nam totos annos multis abstinere carnibus oporteret;

quia ipsas adeo raro benedicere consueuimus. Demum: si putaremus benedictione cibos mundari, non eis abstineremus, sed vel in quadragesima benedictis vesceremur. Neque benedictio fit ob immundiciem, aut vim insidentis Satanæ; sed ut res sanctificatæ in creatione sanctificentur amplius per uerbum Dei & orationem.

QVÆSTIO XC.

Delectus ciborum an sit de ratione ieiunij?

LUTHERO-CALVINISTÆ vnanimenter certant contra abstinentiam ieiunij ab carne ouis & caseo; solam probant illam ab lautitiis & cupiditiis.

SVADENT multis. I. Deus creauit omnia propter hominē: Gen. 1. 9. Ps. 8. 2. Mat. 15. *quod intrat per os non coinquinat.* 3. Luc. 10. *lubentur manducari, quæ apponuntur.* Ita & 1. Cor. 10. *Omne, quod uenit in macello, manducate.* 4. Col. 2. *Sunt omnia in interitum ipso vsu, secundum præcepta & doctrinas hominum.* In hoc triumphat Kemnit. 5. *Discedent quidam à fide prohibentes nubere, & abstinere à cibis, quos Deus creauit.* 1. Tim. 4. 6. Mat. 9. Mar. 2. Luc. 5. *Non possunt filij nuptiarum ieiunare, quam diu cum illis est sponsus.*

AVTOR. Ad rationem ieiunij pertinet abstinentia à carnibus, certisq; cibis; id que licitè, iustè, & sanctè.

I. Quia piorum Vsus, est interpres ecclesiasticarum Traditionum optimus: at Dan. 10. *Ego lugebam trium hebdomadarum diebus, panem desiderabilem non comedi, & caro, & vinum non introierunt in os meum.* Baptista, Mat. 3. *locustis & melle siluestri solum vescabatur.* S. Petrus Apost. *solis lupinis vesci solitum accepimus, ex Clemente Alex. li. 2. Pedag. c. 1.* S. Iacobus à carnibus, S.

Timor-

Timothæus à vino abstinerebat: Christiani Alexandria sub S. Marco solū cœnabant, & absque carne ac vino: *Euseb. l. 2. hist. c. 17.* Talium plena est historia ecclesiastica.

RATIOQUE fauet. Quia ieiunii est carnem Spiritui subijcere, ait *S. Aug. l. 30. contra Faustum, c. 5.* Huc communi regula opus erat, quæ seruiret omnibus; abstinentia à lautitijs ea esse nequit; cum quod lautum nullumque his; istis sit insipidum & parum. At caro cunctos delectat, nutritque vt maxime: ergo carnis abstinentia medium est optimum castigationis Christianæ, ac commune.

INSTAT. 1. Kemn. In Veteri Test. ieiunantes cœnabant sobriè, nullo ciborum delectu. 2. Suffarcire se piscibus. opiparisque alijs, plus pugnat fini ieiunii, quam carne sobriè vesci. 3. Lasciua magis vino, quam ouis aut cafeo, nutritur.

DICO AD I. Nusquam Scriptura dicit eos cœnasse carnibus; at abstinentiæ docent.

AD II. Idè est piscibus per accidens in temperantiæ, vel condimenti non expiscium natura. Et hanc, non illud respexit lex Ecclesiæ; quod hæc sit eadè semper; illud innumerè variet.

AD III. Carnium esus parat materiam luxuriæ: vinum non parat, sed accendit paratam intemperantiæ haustum: sin materiam subtraxeris ieiunando; iam vinum fit caloris naturalis fomentum, non libidinis. Vnde in Oriente Ecclesia tam à vino, quam carne ieiunabat: regiones verò occidentis frigidiores à sola carne.

Porrò ad Suasiunculas Lutherocaluinianas.

DICO. AD I. ex *S. Hiero. lib. 2. contra*

Iouin. Rectè; sed non solum omnia ad esum; nam & ad medicinam. &c. Comestibilia verò non vt semper comedantur.

AD II. Naturâ suâ non coinquinat; at per accidens inobedienciæ. Dein arguitur ibi Iudeorum superstitio in comedendo manibus illotis.

AD III. Commendat ibi modestiam in victu, vetans delicias: vt contenti sint appositis: Ita *Ambr. Theophy. &c.* ijs scilicet, quæ pro tempore loco que licet. Sic *Luc. 10. Manducate quæ apponuntur.* Paulus de idolotyis loquitur, deque suffocato; veritis in *Conc. Ierôsoly.* Cuius obseruationem iubet, *Act. 15. 16.* Dein; *Rom. 14.* dixit, bonū est non comedere carnes, & non bibere vinum, ne frater scādalizetur. Ergo idem magis voluerit ieiunia Ecclesiæ obseruari.

AD IV. Loquitur ibi de legalibus ceremonijs; quod nequit ad leges Ecclesiæ detorqueri. Vnde *S. Hier. Aug. Chryf.* illud *Non tetigeris, neque contretaueris*, referunt ad cadauer: *ne gustaueris*, ad suillam, leporinam. & *quæ sunt in interitum ipso vsu* fidelibus in lege noua. Addit *Chryf. hom. 7. ad Coloss.* *Legem obijcias*, sc. esse diuinam; *ea tamen ipsa iam deinceps humana doctrina est, elapso videlicet temporis sui prescripto.* Dein: ibi per *præcepta & doctrinas hominum* intelliguntur ea, quæ repugnant Diuinis: vt *Mat. 15. ad Titum. 1. Isa. 29.*

AD V. Damnat eos, qui cibos, vt immundos, prohibent. Ita *S. Patres.* Et verò delectus ciborū est verus Dei cultus; non hypocrisis, vt *Kemnitius* fingit,

AD VI. Kemnitius aut fallitur, aut fallit trifariam. 1. Affingit Domino dictam hoc: Non esse filios nuptiarum legibus ad ieiunia adigendos: cum addiderit Dominus; *dum cum illis sponsus est*; quando gaudere oportet, non affligi ieiunio; post ablatum verò ieiunabunt, sc. ex præcepto hoc IEIUNABUNT. 2. Fingit testamentum vetus esse præceptum ieiunij, & hoc non ad huius Noui Test. debere. Cum dixerit è contrà Dominus, *Nouum non ad huius debere & veteri*: Vti ibid. *Vinum nouum non fundi in uteres veteres: Et Nemo, hibens vinum vetus statim vult nouum*. Proin S. Patres per *vetus* intelligunt Apostolos, tunc adhuc carnales & veteres; per *nouum*, præcepta euangelica, vt est de ieiunio; quod in nouo Test. esse perfectum voluit Dominus, non imperfectum, vti in Veteri Test. erat. Unde obliquè tangebatur gloriantes in ieiunio legis veteris.

QVÆSTIO XCI.

An ieiunium in genere sit lege diuina præceptum?

LUTHERANI, vt Kemnitius p. 4. Exo pag. 440. fatetur ad testimonia & exempla ieiunij in Scriptura, liberè fieri ieiunia posse. Quo negat esse præceptum. Sic & ceteri.

CALVINISTÆ, vt Calvinus Inst. 4. c. 12. ajiunt esse perniciosam superstitionem confundere ieiunium cum operibus à Deo mandatis: cum sit res per se adiaphora.

SVADENT istis apud Scharpium in *Cursu Theol. Sect. 26. quest. 3*. Quia Traditiones humanae de rebus adiaphoris, verbo Dei contrariae sunt; cum sine verbo Dei ad verum Dei cultum pertinere finguntur. Col. 1. 2. Et cum sub præcepto conscientiae obligantur. Quia Dei voluntas est regula iustitiae: eaque sola

obligare conscientias potest. &c.

AVTOR. Ieiunium generatim sumptum habet diuinum præceptum; in particulari verò est ab Ecclesia determinatum. Ita S. Tho. 2. 2. q. 147. a. 3.

I. Ioelis 2. *Conuertimini in ieiunio. &c.* Hoc merè morale est, non ceremoniale, non iudiciale; quia nil præfigurabat: proinde ad Ecclesiam pertinet omnium sæculorum: teste S. Leone ser. 4. de ieiun. 2. Mat. 6. *Tu autem cum ieiunas, unge caput*: Modum ieiunandi tradit sic, vt præsupponat esse ieiunandum ex præcepto: Sicut & Orandum; quod subiungit.

INSTAT Melanch. hic: Duplex ieiunium est: Sobria cibi sumptio; Et parua, aut nulla, quod deest vel cibus, vel appetitus: Et hoc propriè est ieiunium Evangelicum, de quo Mat. 9. *Cum auferetur ab eis sponsus, tunc ieiunabunt*, sc. ex mœrare nauſeabundi.

DICO: Vocula *Cum* innuit extraordinarium tempus ieiunandi; non quotidianum. *Tu cum ieiunas*. Ibid. *Cum ieiunatis, nolite fieri tristes. &c.* quasi dicat, aliquando ieiunabitis, non quotidie. at quotidie & semper est præcepta sobrietas. Neque ex ablato sponſo tantus erat mœror Apostolis. Quia Luc. ult. *Sumebant cibum cum exultatione*. Act. 14. *Deus implet cibo & latitiam corda nostra*, ait Paulus.

II. S. Patres afferunt diuinum Ieiunij præceptum. S. Aug. epist. 86. *Testamentum nouum reuoluens video præceptum esse ieiunium. Quibus autem diebus oporteat ieiunare, præcepto Domini, aut Apostolorum non inuenio definitum*. Addit Dominicis diebus, & à Pascha ad Pentecosten non ieiunari. At contra Melanchthonem hoc est: nam ijs diebus seruanda est & sumptio sobria cibi: & nemo